

Παρασκευή 18 Νοεμβρίου 2011

www.geostrategy.gr

geostrategical@yahoo.gr

Σε νέα φάση οι ελληνο-τουρκικές σχέσεις

Βασίλης Γιαννακόπουλος

Η 16^η Νοεμβρίου πιθανόν να σηματοδοτεί την έναρξη μιας νέας φάσης στις ελληνο-τουρκικές σχέσεις, κατά τη διάρκεια της οποίας η Άγκυρα θα αυξήσει τη συχνότητα της παρουσίας των αεροναυτικών της δυνάμεων στην περιοχή του Καστελόριζου και όχι μόνο, προκειμένου να δηλώσει ότι αμφισβητήσει την

Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη (ΑΟΖ) του νησιού. Είναι πολύ πιθανόν η τουρκική κυβέρνηση να έχει αποφασίσει να προβεί σε μια σειρά πολιτικο-στρατιωτικών ενεργειών, προκειμένου να επιδιώξει τη ματαίωση κάθε σχεδιαζόμενης προσπάθειας καθορισμού της ελληνικής ΑΟΖ.

Η εκτίμηση αυτή ενισχύεται από μια σειρά γεγονότων, όπως:

- ✓ Στις 4 Νοεμβρίου, το υπουργείο ΠΕΚΑ ανακοίνωσε «το πλαίσιο συνεργασίας ανάμεσα στην ελληνική κυβέρνηση και το Γαλλικό Ινστιτούτο Πετρελαίου (Institut Francais du Petrole - IFP), στην προοπτική παροχής συμβουλευτικής υποστήριξης στις διαδικασίες αναζήτησης, έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων στη χώρα». [1]
- ✓ Στις 14 Νοεμβρίου, ο πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας Δημήτρης Χριστόφιας, απαντώντας σε σχετική ερώτηση, στο πλαίσιο του συνεδρίου του Economist με θέμα «Αειφόρος, ανταγωνιστική και ασφαλής ενέργεια στην Ευρώπη», δήλωσε μεταξύ άλλων ότι «Ελλάδα και Κύπρος δεν αντιμετωπίζουν κανένα απολύτως πρόβλημα για να μοιραστούν στη δική τους ΑΟΖ τους οποιουσδήποτε καρπούς. Το θέμα είναι η Τουρκία να διευθετήσει μαζί με την Ελλάδα προβλήματα που αντιμετωπίζει. Με την ελληνική κυβέρνηση δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα να προχωρήσουμε από κοινού στο θέμα». [2]
- ✓ Στις 16 Νοεμβρίου, ανακοινώθηκε από το υπουργείο ΠΕΚΑ ότι «Έχει πολλές φορές δηλωθεί τα τελευταία χρόνια από όλες τις ελληνικές κυβερνήσεις ότι η θέσπιση ΑΟΖ στον ελληνικό θαλάσσιο χώρο αποτελεί κυριαρχικό δικαίωμα, το οποίο η χώρα μας ασκεί και θα ασκήσει στον κατάλληλο χρόνο, συνεκτιμώντας τις γενικότερες συνθήκες καθώς και τις εν εξελίξει διαπραγματεύσεις με τις όμορες χώρες. Η οριοθέτηση των θαλασσίων ζωνών της χώρας μας με όλα τα γειτονικά κράτη αποτελεί στρατηγική

εθνική πολιτική επιλογή. Στο πλαίσιο αυτό, πέραν των συμφωνιών οριοθέτησης με την Ιταλία (1977) και την Αλβανία (2009), έχουμε αρχίσει διαπραγματεύσεις με τη Λιβύη και την Αίγυπτο. Μάλιστα, η ελληνο-αλβανική συμφωνία οριοθέτησης των θαλάσσιων ζωνών της 27^{ης} Απριλίου 2009 καθιερώνει όριο πολλαπλών χρήσεων (multi-purpose boundary), το οποίο οριοθετεί τόσο υφιστάμενες ζώνες (χωρικά ύδατα-υφαλοκρηπίδα) όσο και μελλοντικές ζώνες δικαιοδοσίας, συμπεριλαμβανομένης της ΑΟΖ. Αντιστοίχως, το ενδεχόμενο θέσπισης ΑΟΖ έχει ληφθεί υπόψη και κατά τις διμερείς διαπραγματεύσεις οριοθέτησης θαλασσιών ζωνών με την Αίγυπτο και τη Λιβύη, οι οποίες δεν αφορούν αποκλειστικά την υφαλοκρηπίδα αλλά και τη (μελλοντική) ΑΟΖ. Όσον αφορά την Κύπρο, η σχέση μας είναι τέτοια που μόλις κρίνουμε ότι είναι προς αμοιβαίο συμφέρον, θα προχωρήσουμε με ταχύτητα στην οριοθέτηση των θαλασσιών ζωνών μας». [3]

- ✓ Την ίδια ημέρα (16 Νοεμβρίου), αεροσκάφη της τουρκικής πολεμικής αεροπορίας πραγματοποίησαν υπέρπτηση άνωθεν του Καστελόριζου. Όπως ανακοινώθηκε από το ΓΕΕΘΑ, «σχηματισμός δύο τουρκικών μαχητικών αεροσκαφών RF-4 εισήλθε στο FIR ΑΘΗΝΩΝ στις 15:30, πραγματοποίησε υπέρπτηση στη Ν. Μεγίστη (Καστελόριζο) στα 1.000 πόδια και εξήλθε του FIR ΑΘΗΝΩΝ στις 15:31». [4] Μάλιστα, την ίδια ώρα ο πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας δεχόταν στο προεδρικό μέγαρο τη νέα πολιτική και στρατιωτική ηγεσία του υπουργείου Άμυνας.

Πέρα των παραπάνω, θα πρέπει να τονισθεί ότι κατά τη διάρκεια του 2011 (1 Ιανουαρίου έως 31 Οκτωβρίου), η τουρκική πολεμική αεροπορία, αν και παραβίασε 857 φορές τον Εθνικό Εναέριο Χώρο, εντούτοις πραγματοποίησε μόνο τρεις υπέρπτήσεις εθνικού εδάφους. Η συγκεκριμένη αποστολή, που η διάρκειά της περιορίστηκε στα 60 δευτερόλεπτα και ως εκ τούτου δεν ήταν δυνατόν να καταλήξει σε αναχαίτιση των τουρκικών αεροσκαφών, παρεκκλίνει από τη συνήθη δραστηριότητα εντός του FIR ΑΘΗΝΩΝ και πολύ πιθανόν συνιστά «απάντηση» και «προειδοποίηση» της Άγκυρας στις ελληνικές προθέσεις.

Με δεδομένη την απόφαση της Αθήνας να προχωρήσει στην οριοθέτηση της ελληνικής ΑΟΖ, η Άγκυρα έχει αποφασίσει να κινηθεί εκτός των ορίων της διεθνούς νομιμότητας. Ως εκ τούτου, εκμεταλλευόμενη και τις πολιτικο-οικονομικές εξελίξεις στην Ελλάδα και την ευρωζώνη, θα επιδιώξει να επιδεινώσει την κατάσταση ασφάλειας στην ανατολική Μεσόγειο και το Αιγαίο, προκειμένου να «ελέγξει» τα επόμενα βήματα της Αθήνας και της Λευκωσίας.

[1] Υπουργείο ΠΕΚΑ/Γραφείο Τύπου/Δελτία Τύπου, «Ανακοίνωση σχετικά με το πλαίσιο συνεργασίας με το Γαλλικό Ινστιτούτο Πετρελαίου για την έρευνα υδρογονανθράκων στην Ελλάδα», 4 Νοεμβρίου 2011

[2] Η ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ, «Δ. Χριστόφιας: Κανένα πρόβλημα για τη συνεκμετάλλευση ΑΟΖ με Ελλάδα», 14 Νοεμβρίου 2011

[3] Υπουργείο ΠΕΚΑ/Γραφείο Τύπου/Δελτία Τύπου, «Άρθρο Υφυπουργού ΠΕΚΑ, Γιάννη Μανιάτη στην ηλεκτρονική σελίδα www.energypress.gr», 16 Νοεμβρίου 2011

[4] ΓΕΕΘΑ/ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ, «Υπέρπτηση τουρκικών αεροσκαφών», 16 Νοεμβρίου 2011